

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการประเมินผลสำเร็จ
ตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เสนอต่อ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษาโครงการประเมินผลสำเร็จตาม
แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓
ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนย่อยด้านป้องกันทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่น ความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรม ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

หน่วย: ร้อยละ

๒๕๖๓

๒๕๖๔

๒๕๖๕

เป้าหมาย

ร้อยละ ๕๖.๐๐

ร้อยละ ๕๘.๐๐

ร้อยละ ๕๐.๐๐

ผลการดำเนินงาน

เด็กและเยาวชน

ร้อยละ ๕๒.๑๐

ร้อยละ ๕๗.๓๐

ร้อยละ ๕๓.๑๐

ประชาชน

ร้อยละ ๕๗.๓๐

ร้อยละ ๕๗.๐๐

ร้อยละ ๕๐.๐๐

๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (๘๘ คะแนนขึ้นไป)

หน่วย: ร้อยละ

เป้าหมาย

ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

ร้อยละ ๕๓.๑๕

๒๕๖๓

ร้อยละ ๕๔.๙๕

๒๕๖๔

ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕

ร้อยละ ๕๔.๙๕

๒๕๖๕

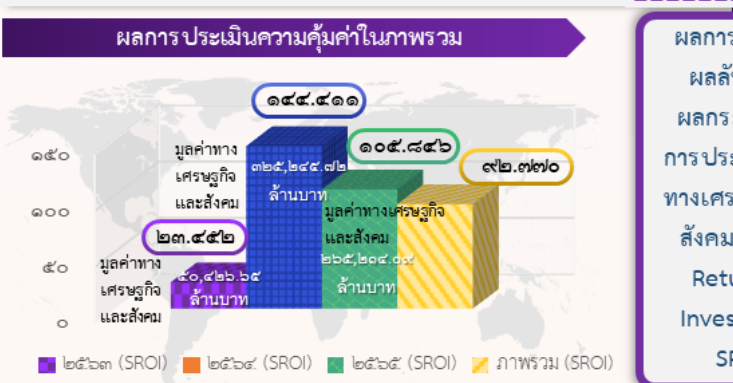
ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

ร้อยละ ๕๖.๕๖

เป้าหมายที่ ๒ คติการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

๒.๑ จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม			หน่วย: ร้อยละ	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
			เป้าหมาย	ลดลงร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐
			ผลการดำเนินงาน	ลดลงร้อยละ ๕๗.๓๗	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๔	ลดลงร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๒.๒ จำนวนคดีทุจริต รายหน่วยงาน	๒.๒.๑ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)			๒.๒.๒ จำนวน ที่ถูก				
	หน่วย: ร้อยละ	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	หน่วย: ร้อยละ	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	 เป้าหมาย	ลดลง ร้อยละ ๖	ลดลง ร้อยละ ๘	ลดลง ร้อยละ ๑๐	 เป้าหมาย	ลดลง ร้อยละ ๖	ลดลง ร้อยละ ๘	ลดลง ร้อยละ ๑๐
	 ผลการดำเนินงาน	 ลดลง ร้อยละ ๕๒.๖๓	 ลดลง ร้อยละ ๓๖.๘๒	 ลดลง ร้อยละ ๑๐๐.๐๐	 ผลการดำเนินงาน	ลดลง ร้อยละ ๑๐๐.๐๐	ลดลง ร้อยละ ๑๐๐.๐๐	ลดลง ร้อยละ ๑๐๐.๐๐

คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เทียบกับค่าเป้าหมาย

แผนย่อยด้านปราบปรามการทุจริต

๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี)				๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ			
หน่วย: ร้อยละ	 เป้าหมาย	 ผลการดำเนินงาน		หน่วย: ร้อยละ	 เป้าหมาย	 ผลการดำเนินงาน	
๒๕๖๓	ไม่เกิน ร้อยละ ๕๐	 ร้อยละ ๗๗.๐๓ envt.com		๒๕๖๓	ไม่เกิน ร้อยละ ๖	 ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ	
๒๕๖๔	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๕	 ร้อยละ ๗๓.๓๔ envt.com		๒๕๖๔	ไม่เกิน ร้อยละ ๕	 ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ	
๒๕๖๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๒๕	 ร้อยละ ๗๑.๙๕ envt.com		๒๕๖๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๔	 ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ	

ปัญหา และอุปสรรค

- การ Reskill Upskill บุคลากรที่ตรงกับงาน
- ความต่อเนื่องของโครงการและงบประมาณ
- การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย
- ข้อจำกัดของกฎ ระเบียบ และข้อบังคับบางประเด็น
- ความล่าช้าในการสื่อสารข้อมูล
- การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

ปัจจัยด้านคน (Man)

- ทัศนคติที่ดี
- ความเข้มแข็งของเครือข่าย
- บุคลากรที่เพียงพอ

ปัจจัยด้านการจัดการ (Management)

- นโยบาย
- การบูรณาการการทำงาน
- การสนับสนุนของผู้บริหารหน่วยงาน
- ภาพลักษณ์องค์กร

ปัจจัยด้านงบประมาณ (Money)

- ความต่อเนื่อง
- ความเพียงพอ

ปัจจัยด้านทรัพยากร (Materials)

- เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

- ระบบนิเวศด้านการป้องกันการทุจริตที่พร้อม
- การลดบทบาทการทำงานเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม
- การสื่อสารความสำเร็จสู่สาธารณะ
- การบูรณาการการทำงานและการตั้งเป้าหมายร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ส่งเสริมหน่วยงานให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล
- การ Reskill Upskill องค์ความรู้ด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติ
- การสร้างเส้นทางผลกระทบ (Impact Pathway) การทำงานและกำหนดงบประมาณ
- การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ITA เพื่อวัดความก้าวหน้าของหน่วยงาน
- การมุ่งเป้าผลการดำเนินงานโครงการสู่เยาวชนและกลุ่มข้าราชการรุ่นใหม่
- การจัดสรรงบประมาณ เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการต่อเนื่อง
- ลักษณะของโครงการที่ต้องมุ่งเป้าการดำเนินงานประกอบด้วย การปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การยกระดับทักษะด้านการสื่อสาร และการสร้างสื่อสู่สาธารณะ

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐) โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานอัยการสูงสุด ศาล องค์กรอิสระ หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งถือเป็นแผนระดับที่ ๓ โดยให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๒ ระดับ คือ แผนระดับที่ ๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนระดับที่ ๒ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ดังกล่าว เพื่อประเมินผลของการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน ภายใต้แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแผนด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

รายงานฉบับนี้เป็นผลการประเมินการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายภายใต้แผนดังกล่าว รวมทั้งการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในการนี้ คณะที่ปรึกษาขอขอบคุณ คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประเมินผลโครงการตามยุทธศาสตร์ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุน และคำแนะนำการดำเนินโครงการประเมินผลสำเร็จตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

คณะที่ปรึกษา
กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

ลำดับ	หัวข้อ	หน้า
๑	หลักการและเหตุผล	๑
๒	วัตถุประสงค์	๒
๓	การถอดบทเรียนแนวคิดการประเมินระดับแผนงาน	๒
	๓.๑ Three-pronged Strategy	๒
	๓.๒ Orchestra Model	๒
๔	การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกรณีศึกษาของระบบนิเวศการต่อต้านการทุจริตของต่างประเทศ	๓
	๔.๑ ระบบนิเวศการต่อต้านการทุจริตของต่างประเทศ	๓
	๔.๒ เครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทย	๓
๕	ผลการประเมินผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)	๔
	๕.๑ ผลการดำเนินงานในภาพรวม	๔
	๕.๒ ผลการดำเนินงานแผนย่อยด้านป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕
	๕.๓ ผลการดำเนินงานแผนย่อยด้านการปราบปรามการทุจริต	๙
๖	ผลการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบด้วยการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม (Social Return on Investment: SROI)	๑๑
	๖.๑ ผลการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบด้วยการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม แผนย่อยด้านป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยด้านปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๑๑
	๖.๒ ผลการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๑๒
	๖.๓ การประเมินความคุ้มค่าตามภารกิจงาน	๑๓
๗	ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๕
	๗.๑ ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๕
	๗.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๘

สารบัญ

ลำดับ	หัวข้อ	หน้า
๘	ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนแผนด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๐
๘.๑	ข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๒๐
๘.๒	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๓
๘.๓	ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	๒๔

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท ฯ ด้วย ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มีจำนวน ๒๓ แผนได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ โดยในจำนวน ๒๓ แผนดังกล่าว รวมถึงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ โดยมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๙๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐) โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานอัยการสูงสุด ศาล องค์การอิสระหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการ และคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ได้เห็นชอบให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ดังนี้ แผนระดับที่ ๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง แผนระดับที่ ๒ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในส่วนยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย และนโยบายแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ สำหรับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายหลักให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ดังกล่าว เพื่อประเมินผลของการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานภายใต้แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริต

และประพุดิมิชอบ และจัดทำข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแผนด้านการต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบ

๒.๒ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามเป้าหมายภายใต้แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบ

๒.๓ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบ

๓. การถอดบทเรียนแนวคิดการประเมินระดับแผนงาน

๓.๑ Three-pronged Strategy

การนำแนวคิด Three-pronged strategy มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับในการดำเนินงานของประเทศไทย พบว่า ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ประเทศไทยมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้น ด้านป้องกัน มีแนวทางและมาตรการในการป้องกันการทุจริต รวมถึงส่งเสริมในการสร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตภายในประเทศ ด้านการศึกษา มีการนำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการไม่ทนต่อการทุจริตไปปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งหลักสูตรสำหรับข้าราชการ และประชาชนทั่วไปภายในประเทศ ให้ได้รับการปลูกฝังแนวคิด สร้างความตระหนัก และมีทัศนคติที่ไม่ทนต่อการทุจริต ซึ่งถ้าการดำเนินงานทั้ง ๓ กลยุทธ์มีความสอดคล้องและดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างจริงจังจะนำไปสู่การลดการทุจริตภายในประเทศและมีคะแนน CPI ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

๓.๒ Orchestra Model

การดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรูปแบบของวงออร์เคสตราที่มีนักดนตรีเปรียบเหมือนหน่วยงานร่วมบูรณาการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันบรรเลงบทเพลงภายใต้โน้ตดนตรีเดียวกัน คือ การจัดทำแผนงานต่าง ๆ และสอดประสานความสัมพันธ์ตามจังหวะการควบคุมที่กำกับโดย วาทยากร (สำนักงาน ป.ป.ช.) เพื่อให้บทเพลงบรรเลงได้อย่างไพเราะ (บรรลุเป้าหมายขององค์กร หน่วยงาน ภายใต้แผนงานที่กำหนดไว้) และประทับใจผู้รับฟัง (ประชาชน) ที่เห็นผลลัพธ์การดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพุดิมิชอบของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม (บรรลุเป้าหมายของประเทศ)

๔. การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกรณีศึกษาของระบบนิเวศการต่อต้านการทุจริตของต่างประเทศ

๔.๑ ระบบนิเวศการต่อต้านการทุจริตของต่างประเทศ

กรอบแนวคิดของระบบนิเวศการต่อต้านการทุจริตมีการวิเคราะห์ระบบนิเวศการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบจาก ๕ ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศเยอรมนี ประเทศออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) โดยใช้กรอบระบบนิเวศในการวิเคราะห์ คือ กรอบกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ องค์การอิสระต่อต้านการทุจริต กลไกความโปร่งใสและความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส เสรีภาพสื่อและการทำข่าวเชิงสืบสวน กรอบจริยธรรมและความซื่อสัตย์ และความร่วมมือและอนุสัญญาระหว่างประเทศ โดยมีระบบนิเวศและมาตรการการป้องกันการทุจริตของต่างประเทศจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษสามารถแบ่งเป็น ๒ ด้าน คือ

ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีมาตรการ คือ ๑) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน รัดกุม มีกฎและข้อบังคับที่เข้มงวด ๒) การสร้างความร่วมมือในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และพันธมิตรระหว่างประเทศ ๓) การสื่อสารและการสร้างการรับรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๔) การมีระบบทางการเมืองที่ยุติธรรม (การเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียง) มีความถูกต้อง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ๕) การมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการปราบปรามการทุจริต มีมาตรการ คือ ๑) การตรากฎหมาย ให้มีมาตรการด้านการปราบปรามการทุจริตที่รัดกุม และอำนาจในการบังคับใช้ที่เข้มงวด ๒) การตรวจจับและการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด มีองค์กรตุลาการอิสระจากการแทรกแซงทางการเมือง โดยมีรัฐธรรมนูญรับรองความเป็นอิสระ การเพิ่มอำนาจในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ เพิ่มพลโทสำหรับการทุจริตและอุดช่องโหว่

สำหรับกระบวนการที่มีผลกระทบทั้งทางด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปราบปรามการทุจริต คือ การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินงานโดยเฉพาะ โดยให้หน่วยงานมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ และปราศจากการแทรกแซงการดำเนินงาน

๔.๒ เครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทย

เครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทย สามารถเริ่มต้นได้จากการใช้สื่อในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยให้บทบาทของสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วม การมีจิตสาธารณะ และเครื่องมือในการสร้างความรู้ความเข้าใจ การใช้ระบบรัฐบาลดิจิทัล สนับสนุนองค์กรภาครัฐในการก้าวเข้าสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล จัดตั้งองค์กรต่อต้านการทุจริต ซึ่งทุกประเทศที่ต้องการแก้ไขปัญหาการทุจริตส่วนใหญ่ในขั้นแรกจะเริ่มจากการตั้งองค์กรต่อต้านการทุจริตโดยเฉพาะ (Anti-Corruption Agencies: ACAs) ดังนั้น ถ้าประเทศไทยจะยกระดับการรับรู้เกี่ยวกับหน่วยงานจึงต้องมีการสร้างเครือข่ายภายในพื้นที่และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้และทราบถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ

๕. ผลการประเมินผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

๕.๑ ผลการดำเนินงานในภาพรวม

เป้าหมาย : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัด : ดัชนีการรับรู้การทุจริตอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/หรือได้คะแนนสูงกว่า ๕๐ คะแนน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕					
	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕	
	ค่าเป้าหมาย	ผลา	ค่าเป้าหมาย	ผลา	ค่าเป้าหมาย	ผลา
ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/ หรือ ได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑๐๔ ได้คะแนน ๓๖ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/ หรือ ได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑๑๐ ได้คะแนน ๓๕ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๔ และ/ หรือ ได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน	อยู่ในอันดับ ๑๐๑ ได้คะแนน ๓๖ คะแนน
						

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ที่มีเป้าหมายยกระดับ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศ พบว่า ผลการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ในอันดับที่ ๑๐๔ ได้คะแนน ๓๖ คะแนน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ในอันดับที่ ๑๑๐ ได้คะแนน ๓๕ คะแนน และ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดัชนีการรับรู้การทุจริต อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ ได้คะแนน ๓๖ คะแนน จะเห็นได้ว่า ผลการดำเนินงานในภาพรวมตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับที่ ๒ ที่ผ่านมามีดัชนีการรับรู้การทุจริต ทั้งในส่วนของการจัดอันดับหรือค่าคะแนน ผลที่เกิดขึ้น คือ ประเทศไทยมีดัชนีการรับรู้การทุจริตอยู่ในระดับ ใกล้เคียงกันหรือคงที่ตลอดช่วง ๓ ปีที่ผ่านมาหรือในช่วงเวลาของการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นดังกล่าว ส่งผลให้ ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการ ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของ ประเทศไทยให้สูงขึ้น

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

โครงการที่ดำเนินการเป็นการสร้างผลกระทบ (Impact) ให้กับสังคมในการสร้างการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนให้เกิดความตื่นตัว และร่วมกันเฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึง การไม่เพิกเฉยกับปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ แต่ยังไม่สามารถสื่อสารไปยังหน่วยงาน/ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นผู้ประเมิน CPI ผลการดำเนินโครงการจึงยังไม่สามารถยกระดับคะแนน CPI ได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑) สื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้กลยุทธ์สื่อออนไลน์ (Social Media) ร่วมกับสื่อทั่วไป เพื่อการส่งต่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างที่น่าเชื่อถือของสื่อออนไลน์

๒) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้งการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อการเข้าถึงกระบวนการทุจริตที่เกิดจากภายใน และแนวทางการป้องกันการทุจริตที่ครอบคลุม

๓) การสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาการทุจริตในพื้นที่ และการหาแนวทางร่วมกันในการเฝ้าระวังในระดับพื้นที่ ที่จะส่งผลให้สังคมเกิดความร่วมมือและความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งและไม่เพิกเฉยในการต่อต้านการทุจริตของประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

๑) การสื่อสารความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในระดับนานาชาติด้วยภาษาสากลที่หลากหลายแบบมุ่งเป้าไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่จะส่งผลกระทบต่อ CPI

๒) การมีหลักฐานเชิงประจักษ์ในการแก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐที่ทุจริต และการลงโทษ

๕.๒ ผลการดำเนินงานแผนย่อยด้านป้องกันการทุจริตและประพตมิชอบ

เป้าหมายที่ ๑ : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕					
	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕	
	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ
๑. ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต	ร้อยละ ๔๖.๐๐	ร้อยละ ๕๒.๑๐	ร้อยละ ๔๘.๐๐	ร้อยละ ๗๘.๓๐	ร้อยละ ๕๐.๐๐	ร้อยละ ๙๓.๑๐
						
๒. ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพตมิชอบ	ร้อยละ ๔๖.๐๐	ร้อยละ ๗๓.๓๐	ร้อยละ ๔๘.๐๐	ร้อยละ ๗๐.๙๐	ร้อยละ ๕๐.๐๐	ร้อยละ ๙๐.๙๐
						
๓. ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐.๐๐	ร้อยละ ๑๓.๑๙	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๕.๐๐	ร้อยละ ๔๙.๙๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐.๐๐	ร้อยละ ๗๐.๕๒
						

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมายที่ ๑ : ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต (๒) ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ (๓) ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA พบว่า การดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑๐ ร้อยละ ๗๘.๓๐ และร้อยละ ๙๓.๑๐ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พบว่า ผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๗๓.๓๐ ร้อยละ ๗๐.๙๐ และร้อยละ ๙๐.๙๐ ตามลำดับ เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พบว่า ผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมาย

และตัวชี้วัดที่ ๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๙ ร้อยละ ๔๙.๔๕ และร้อยละ ๗๐.๕๒ ตามลำดับ ซึ่งผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตามตัวชี้วัดที่ ๓ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ แต่ผลการสำรวจมีช่องว่างของคะแนนที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากช่องว่างร้อยละ ๓๖.๘๑ เป็นร้อยละ ๑๕.๐๕ ร้อยละ ๙.๔๘ ตามลำดับ ดังนั้นถือว่าเป็นการดำเนินการที่ส่งผลดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของแผนระดับที่ ๓ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งเน้นสร้างเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต บรรลุผลสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน แต่ทั้งนี้ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายของการยกระดับค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ที่มีจุดมุ่งหมายจะก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน

๑) การประเมินพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชน เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และการไม่ทนต่อการทุจริต ยังขาดการสื่อสาร เพื่อการประเมินที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายของเด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชน

๒) ความไม่ชัดเจนของกลุ่มเป้าหมาย ตามตัวชี้วัดด้านพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และประชาชน ว่าเป็นการประเมินพฤติกรรม ร้อยละของเด็กและเยาวชน และร้อยละของประชาชน จากประชากรที่เข้าร่วมโครงการ ประชากรในพื้นที่ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือประชากรทั้งประเทศ ส่งผลให้การสื่อสารตัวชี้วัดไม่ชัดเจน

๓) หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความหลากหลายทั้งด้านขนาดพื้นที่ ความพร้อมของทรัพยากร ผู้บริหาร และบริบทของพื้นที่ ความพร้อมในการประเมิน ITA จึงไม่เท่ากันในแต่ละพื้นที่

๔) การพัฒนารูปแบบการประเมิน ITA โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนกระบวนการ อาทิ การประเมินการเปิดเผยข้อมูล โดยการใช้จำนวนการขอข้อมูลจากทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกที่สามารถส่งมอบข้อมูลและสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้

๕) การโยกย้ายตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ITA ส่งผลให้การประเมิน ITA ของหน่วยงานขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากต้องพัฒนาองค์ความรู้บุคลากรขึ้นใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑) ความต่อเนื่องของการดำเนินงานด้านการสร้างทัศนคติ และปลูกฝังจิตสำนึกด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับเด็กและเยาวชน และประชาชน

๒) ความสำเร็จในการขยายเครือข่ายในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในพื้นที่ คือ รูปแบบการคัดเลือกสมาชิกเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ จากความพร้อมและความสนใจของสมาชิก

๓) การสนับสนุนและการให้ความสำคัญของผู้บริหารในระดับพื้นที่ ที่จะต้องเป็นผู้รับบทบาทหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๔) จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่สามารถสร้างพลังมวลชน (Critical mass) ของผู้มีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนยุทธศาสตร์/โครงการอาจกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการตามการศึกษารัฐศาสตร์เชิงปริมาณที่ประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๕ ของประชากรทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะ

๑) รูปแบบการประเมินพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชน เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และการไม่ทนต่อการทุจริต แบบสอบถามควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการใช้วิธีการที่มาจากสหวิชาชีพ เพื่อการสร้างความเชื่อมั่น น่าเชื่อถือ และสามารถสะท้อนภาพจริงของผลการประเมินได้

๒) การใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจ และลดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ และประชาชน

๓) การยกระดับหรือการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน จึงควรมีการศึกษาความต้องการในระดับพื้นที่ เพื่อการสนับสนุนได้ตรงประเด็น

๔) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประเมิน ITA ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนได้รับทราบถึงประโยชน์ของการประเมิน และผลการประเมิน

เป้าหมายที่ ๒ : คติการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕					
	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕	
	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ
๑. จำนวนคดีทุจริต ในภาพรวม	ลดลง ร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๔๗.๓๗	ลดลง ร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๔	ลดลง ร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๑๐๐
						

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕					
	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕	
	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ
๒. จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน						
- จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูก ข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต)	ลดลง ร้อยละ ๖	ลดลงร้อยละ ๕๒.๖๓	ลดลง ร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๓๖.๘๒	ลดลง ร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๑๐๐
						
- จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูก ข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต	ลดลง ร้อยละ ๖	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐๐	ลดลง ร้อยละ ๘	ลดลงร้อยละ ๑๐๐	ลดลง ร้อยละ ๑๐	ลดลงร้อยละ ๑๐๐
						
๓. จำนวนคดีทุจริต ที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง	ลดลง ร้อยละ ๑๕	ลดลงร้อยละ ๑๐๐	ลดลง ร้อยละ ๒๐	ลดลงร้อยละ ๑๐๐	ลดลง ร้อยละ ๒๕	ลดลงร้อยละ ๑๐๐
						

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมายที่ ๒ : คดีการทุจริตและประพฤติมิชอบ ลดลง ประกอบด้วย ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม (๒) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน ตัวชี้วัดย่อย จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต) และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต และ (๓) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑ จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ผลการดำเนินงาน ลดลงร้อยละ ๔๗.๓๗ ร้อยละ ๓๖.๘๔ และร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเป้าหมาย ผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน ประกอบด้วย จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่เรื่องวินัย (ทุจริต) ผลที่เกิดขึ้นจำนวนข้อร้องเรียนลดลงร้อยละ ๕๒.๖๓ ร้อยละ ๓๖.๘๒ และร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกข่มขู่ว่ากระทำการทุจริต ผลที่เกิดขึ้นจำนวนข้อร้องเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวนข้อร้องเรียนลดลงร้อยละ ๑๐๐ ผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผลการดำเนินงานจำนวนคดีทุจริตลดลงร้อยละ ๑๐๐ ทั้ง ๓ ปีงบประมาณ ผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมาย จะเห็นได้ว่า ผลการดำเนินงานในภาพรวมตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งหวังให้จำนวนคดีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนฯ ในระยะที่ ๑ ที่ผ่านมา

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน

- ๑) ความเชื่อมั่นในการคุ้มครองพยานเมื่อต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินคดีการทุจริตของพยาน หรือผู้แจ้งเบาะแสทั้งประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๒) การติดตามการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถแจ้งผลการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที
- ๓) การสื่อสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดยังมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลผู้กระทำผิด ส่งผลให้การสื่อสารการดำเนินการกับผู้กระทำผิด ไม่สามารถสะท้อนความรุนแรงและสร้างความเกรงกลัวในการกระทำผิดได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) ประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและจับตามองการกระทำการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
- ๒) ช่องทางในการแจ้งเบาะแสการทุจริต และการติดตามการดำเนินการด้านคดีที่ต่อเนื่อง
- ๓) ความต่อเนื่องในการสร้างทัศนคติ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๔) การลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ และการสร้างความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน

ข้อเสนอแนะ

- ๑) การบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/เอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงการสร้างทัศนคติ แรงจูงใจ และให้ความสำคัญของหน่วยงานร่วมบูรณาการ
- ๒) การลดจำนวนคดีการทุจริตต้องดำเนินการประเมินผลในระยะยาว การประเมินผลการดำเนินงานปีแรกอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในช่วงแรก จะก่อให้เกิดการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับคดีการทุจริตเพิ่มมากขึ้น

๕.๓ ผลการดำเนินงานแผนย่อยด้านการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมาย : การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรมโปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมายและผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕					
	๒๕๖๓		๒๕๖๔		๒๕๖๕	
	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ	ค่าเป้าหมาย	ผลฯ
๑. กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด	ไม่เกิน ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๗.๐๓	ไม่เกิน ร้อยละ ๓๕	ร้อยละ ๗๓.๓๘	ไม่เกิน ร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๗๑.๙๘
						
๒. จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ	ไม่เกิน ร้อยละ ๖	ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ	ไม่เกิน ร้อยละ ๕	ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ	ไม่เกิน ร้อยละ ๔	ไม่มีเรื่องฟ้องกลับ
						

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต เป้าหมาย : การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ประกอบด้วย ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด และ (๒) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ ๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เกินกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐๓ ร้อยละ ๗๓.๓๘ และร้อยละ ๗๑.๙๘ ตามลำดับ ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ตามตัวชี้วัดที่ ๑ ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ผลการดำเนินงานไม่มีคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ เมื่อพิจารณาจากค่าเป้าหมายผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานในภาพรวมตามเป้าหมายของแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ที่มุ่งหวังให้กระบวนการดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ สามารถดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดเรื่องของจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ สำหรับตัวชี้วัดเรื่องกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตให้มีความรวดเร็วเป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน

- ๑) การดำเนินคดีไม่สามารถดำเนินการได้ตรงตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด สำหรับคดีการทุจริตที่ต้องมีการสืบพยาน เอกสาร หลักฐานเป็นจำนวนมาก รวมถึงคดีที่ต้องมีการสืบเอกสารย้อนหลังเป็นระยะเวลาหลายปี
- ๒) การตื่นตัวของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้มีจำนวนคดีเข้ามาในระบบจำนวนมาก
- ๓) การขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องบางประเภท เช่น เอกสารด้านทรัพย์สิน อสังหาริมทรัพย์ ที่ดิน ต้องใช้ระยะเวลานาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) การให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินคดีทุจริตส่งผลต่อความเครียดของผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างสูง เพราะฉะนั้นการให้ความสำคัญกับการลดความเครียดสะสมของผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างสูง รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ
- ๒) การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน เพื่อความสะดวก และรวดเร็วในการดำเนินงาน
- ๓) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อการสนับสนุนให้กระบวนการด้านการดำเนินคดีมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการกระจายอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการพิจารณาการไต่สวนข้อเท็จจริงไปสู่ระดับภูมิภาค เพื่อลดปริมาณคดีที่กระจุกตัวอยู่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และลดระยะเวลาการรอของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๒) กระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติ ควรมีการปรับปรุงให้มีความยืดหยุ่น เพื่อความคล่องตัว และความเร็วในการปฏิบัติงาน แต่ต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับอย่างเหมาะสม

๖. ผลการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบด้วยการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม (Social Return on Investment: SROI)

๖.๑ ผลการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบด้วยการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม
แผนย่อยด้านป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยด้านปราบปรามการทุจริตประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

การประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) คณะที่ปรึกษากำหนดกรอบการประเมินความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของแผนปฏิบัติการฯ ในแต่ละปีงบประมาณ โดยใช้ผลการประเมินอัตราผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Returns on Investment: SROI) ของโครงการที่ได้รับการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ โดยการคำนวณมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และมูลค่าทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมทั้งในส่วน of มูลค่าทางตรง และมูลค่าทางอ้อม พบว่า แผนย่อยด้านการป้องกันการทุจริต จากการลงทุนในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม ๑ บาท ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาเป็นมูลค่า ๑๒.๒๔ - ๑๗.๐๖ บาท โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ ๑

สำหรับแผนย่อยด้านการปราบปรามการทุจริตไม่สามารถคำนวณค่าความคุ้มค่าได้ เนื่องจากโครงการที่สามารถนำมาคำนวณค่าได้เป็นโครงการด้านการป้องกันการทุจริตเนื่องจากมีการประเมินความคุ้มค่าโครงการไว้ครอบคลุมทุกลักษณะโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ จึงสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาเป็นฐานในการประมาณความคุ้มค่าได้ ส่วนโครงการด้านการปราบปรามการทุจริตไม่สามารถคำนวณความคุ้มค่าได้เนื่องจากมีการประเมินความคุ้มค่าไว้เพียง ๑ โครงการ คือ โครงการสืบสวน ปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายฟอกเงินที่พบว่า ลงทุนดำเนินงาน ๑ บาท ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาเป็นมูลค่า ๖๒.๙๒ บาท จึงไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนของภาพรวมทั้งหมดด้านการปราบปรามการทุจริตได้

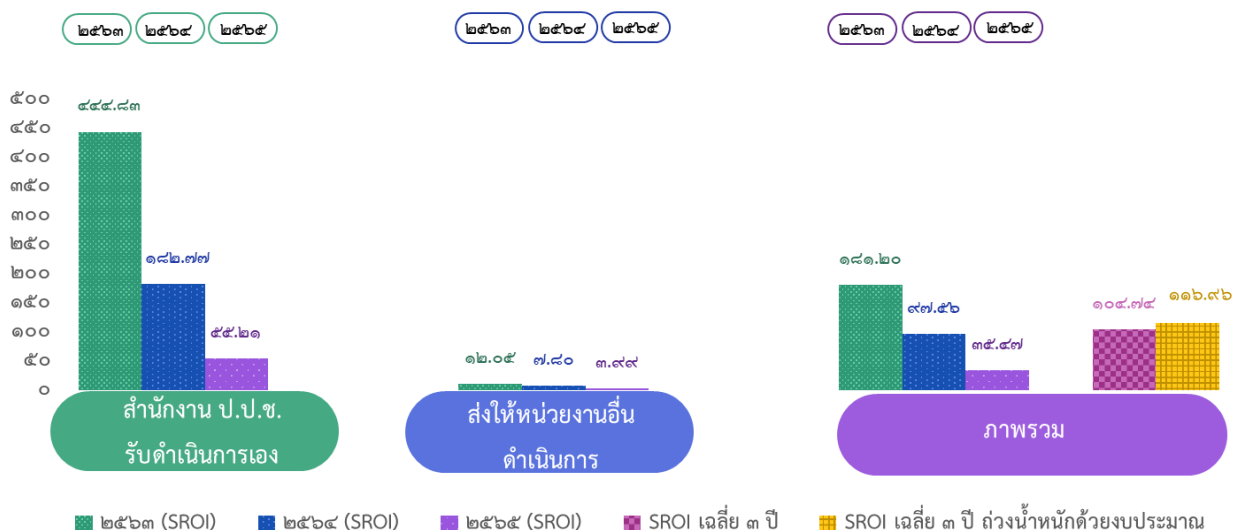
ตารางที่ ๑ ผลการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบด้วยการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม แผนย่อย
ด้านป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

รายการ	มูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม (SROI)		
	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
SROI (เฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยงบประมาณ)	๕.๔๖	๘.๑๐	๒๓.๑๕
SROI (เฉลี่ย ๓ ปี)	๑๒.๒๔		
SROI (เฉลี่ย ๓ ปี ถ่วงน้ำหนักด้วยงบประมาณ)	๑๗.๐๖		

๖.๒ ผลการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

การประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ภาพรวมงบประมาณ ๑ บาท ที่ใช้ในการดำเนินการของ ป.ป.ช.
เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ๑๐๔.๗๔ บาท ถ้าเปรียบเทียบกับการถ่วงน้ำหนักงบประมาณเท่ากับ ๑๑๖.๙๖
เมื่อจำแนกรายปีเห็นได้ว่ามีความคุ้มค่าลดลงอย่างต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณ ๑ บาท
ที่ใช้ในการดำเนินการของ ป.ป.ช. เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ๑๘๑.๒๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
งบประมาณ ๑ บาทที่ใช้ในการดำเนินการของ ป.ป.ช. เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ๙๗.๕๖ บาท และ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบประมาณ ๑ บาทที่ใช้ในการดำเนินการของ ป.ป.ช. เกิดประโยชน์ต่อประเทศ
๓๕.๔๗ บาท

รูปที่ ๑ ผลการประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ที่มา: คณะที่ปรึกษา

๖.๓ การประเมินความคุ้มค่าตามภารกิจงาน

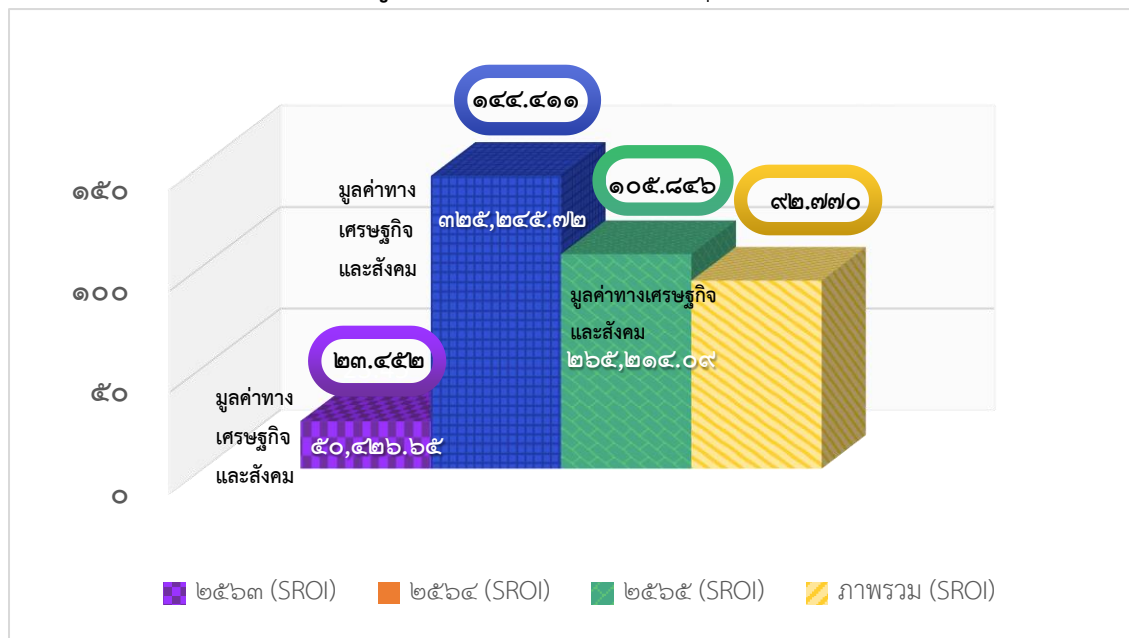
การประเมินความคุ้มค่าตามภารกิจงานจะอยู่บนสมมติฐานที่ว่า มูลค่าของการทุจริตที่ป้องกันได้ในทุกด้านจะกลายเป็นวงเงินที่ไหลกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ จึงต้องคูณด้วยตัวคูณทวีทางการคลังที่ค่าเท่ากับ ๑.๔๗๓* แล้วหารด้วยงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ รายละเอียดการคำนวณตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๒ จะเห็นว่ามูลค่าที่ป้องกันได้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีมูลค่าเท่ากับ ๓๔,๒๓๓,๙๗๔,๗๔๙ บาท ๒๒๐,๘๐๔,๙๗๐,๑๑๙ บาท และ ๑๘๐,๐๕๐,๒๙๙,๑๐๐ บาท ตามลำดับ สำหรับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานในแต่ละปีเท่ากับ ๒,๑๕๐,๒๐๖,๕๘๔ บาท ๒,๒๕๒,๒๒๓,๐๒๘ บาท และ ๒,๕๐๕,๙๐๐,๘๐๐ บาท เมื่อนำมูลค่าของการทุจริตที่ป้องกันได้มาคูณด้วยค่าตัวคูณทวีแล้วหารด้วยงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละปี จะพบว่าค่า SROI เท่ากับ ๒๓.๔๕๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ๑๔๔.๔๑๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ ๑๐๕.๘๔๖ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ SROI รวมทั้ง ๓ ปี เท่ากับ ๙๒.๗๗๐ เมื่อพิจารณาความคุ้มค่าจำแนกตามภารกิจตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๓ จะพบว่า ด้านการปราบปรามการทุจริตมีค่า SROI อยู่ระหว่าง ๑๔๔.๕๕๑ ถึง ๗๑๖.๓๐๔ ด้านการตรวจสอบทรัพย์สินมีค่า SROI อยู่ระหว่าง ๓๖.๗๐๙ ถึง ๗๗.๐๕๙ และในด้านการป้องกันการทุจริตมีค่า SROI อยู่ระหว่าง ๑,๘๑๔.๔๕๙ ถึง ๒,๖๙๐.๑๔๔ สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการตามภารกิจมีความคุ้มค่าในการดำเนินงาน

หากพิจารณาผลการประเมินความคุ้มค่าในภาพรวมจะเห็นว่าค่ารายปีมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงแตกต่างกัน จึงไม่สามารถประเมินแนวโน้มของความคุ้มค่าได้ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้เกิดจากระยะเวลาในการดำเนินคดีบางประเภทต้องใช้เวลามากกว่า ๑ ปี หากปีใดที่มีคดีตัดสินถึงที่สุดเป็นจำนวนมาก หรือมีคดีเป็นคดีที่มีมูลค่าสูง ก็จะทำให้ผลของปีนั้นสูงตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้ การจะพิจารณาความคุ้มค่ารายปี จึงไม่สะท้อนความคุ้มค่าที่แท้จริง หากจะลดความคลาดเคลื่อนลง ก็ควรพิจารณาความคุ้มค่าเฉลี่ยต่อปีตลอดระยะเวลาของแผนฯ จะมีความเหมาะสมมากกว่า

* หมายเหตุ: ค่าตัวคูณทวีทางการคลัง (Fiscal Multipliers) ๑.๔๗๓ มาจากค่าเฉลี่ยการประมาณการ Fiscal Multipliers จากประเภทตัวคูณทางการคลัง ๕ ประเภท ประกอบด้วย ๑) ค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ ค่าประมาณการ ๑.๘๗๑ ๒) รายจ่ายเพื่อการลงทุน ค่าประมาณการ ๑.๒๔๒ ๓) รายจ่ายประเภทอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเห็นว่า มีผลกระทบทางตรงต่อ GDP ค่าประมาณการ ๑.๙๔๗ ๔) รายจ่ายเงินโอนสำหรับประชาชนทั่วไป ค่าประมาณการ ๐.๙๔๗ และ ๕) รายจ่ายเงินโอนสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ค่าประมาณการ ๑.๓๕๖ นั่นคือ $(๑.๘๗๑ + ๑.๒๔๒ + ๑.๙๔๗ + ๐.๙๔๗ + ๑.๓๕๖) / ๕ = ๑.๔๗๓$

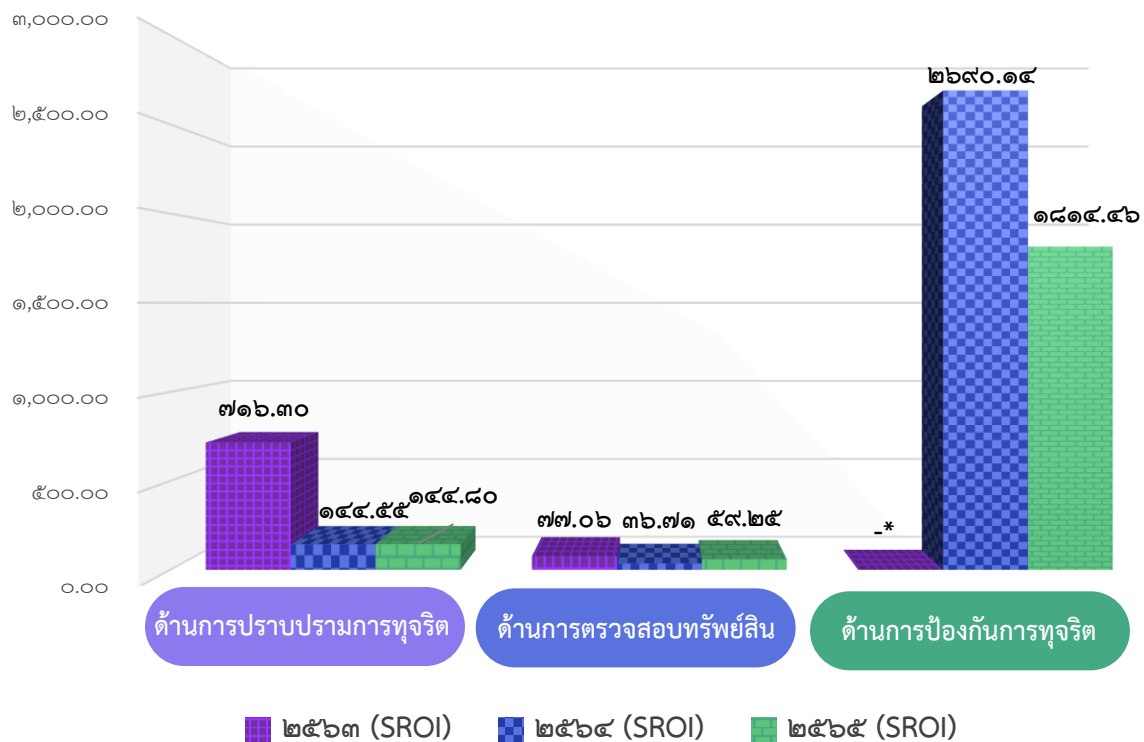
ที่มา: ณรงค์ชัย ฐิตินันท์พงศ์. (๒๕๖๔). คู่มือการวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้จ่ายภาครัฐต่อ GDP โดยตัวคูณทางการคลัง (Fiscal Multipliers). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รูปที่ ๒ ผลการประเมินความคุ้มค่าในภาพรวม

ที่มา: คณะที่ปรึกษา

รูปที่ ๓ ผลการประเมินความคุ้มค่าตามภารกิจงาน

หมายเหตุ: * มูลค่าของการทุจริตที่ป้องกันจากภารกิจป้องกันการทุจริตเริ่มมีการเก็บข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่มา: คณะที่ปรึกษา

๗. ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๗.๑ ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ในการดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังพบปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย หน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ช. หน่วยงานร่วมบูรณาการ และหน่วยงานภาคประชาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหน่วยงานภายในสำนักงาน ป.ป.ช.

บุคลากร การจัดสรรบุคลากรให้มีความเหมาะสมกับหน้าที่และเนื้อหางาน เนื่องจากบุคลากรในการดำเนินงานด้านปราบปรามการทุจริตยังขาดฝ่ายสนับสนุนภารกิจของเจ้าหน้าที่นิติกรหรือธุรการ ส่งผลให้การดำเนินงานมีความล่าช้าในการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี รวมถึงการกระจายบุคลากรในการดำเนินงานไปยังส่วนภูมิภาคและจังหวัดยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเหตุการณ์ภายในพื้นที่

งบประมาณ การดำเนินงานบางโครงการ/กิจกรรมภายในหน่วยงานไม่มีความต่อเนื่องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหาในการใช้งบประมาณ อาทิ โครงการประเพณีทอกรมไม่มีความต่อเนื่องมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการอบรมทุกปีส่งผลให้ผู้ที่ได้รับความรู้ไม่มีความต่อเนื่อง

ทรัพยากร เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานยังไม่มีควมน่าเชื่อถือในเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล และงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลต้องใช้เป็นจำนวนมากส่งผลให้การพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลยังไม่สามารถพัฒนาได้เต็มรูปแบบครบถ้วนตามกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากนี้ปัญหาด้านทรัพยากรที่พบคือ ยานพาหนะที่ไม่เพียงพอต่อการลงพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานเชิงรุกของเจ้าหน้าที่ต้องใช้ยานพาหนะเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การดำเนินงานต้องมีการขยายกรอบระยะเวลาออกไป

ความร่วมมือ การบูรณาการความร่วมมือและความเชื่อมโยงข้อมูลด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างหน่วยงานยังไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจากการดำเนินงานของหน่วยงานยังมีรูปแบบที่ดำเนินงานเพียงเฉพาะบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงไม่มีการนำข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเข้ามาใช้ในการดำเนินงานของตนเอง โดยเฉพาะการดำเนินงานภายในพื้นที่ต้องมีความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่มีความชัดเจนเท่ากับหน่วยงานภายในส่วนกลาง

ขั้นตอนการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานของสำนักงาน ป.ป.ช. มีระเบียบ กฎหมายเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่มีการเพิ่มบทลงโทษจากกฎหมายให้เด็ดขาด รวมถึงการดำเนินงานภายในหน่วยงานต้องจัดทำตามระเบียบขั้นตอนส่งผลให้ไม่มีความยืดหยุ่น และใช้ระยะเวลายาวนานในการดำเนินงาน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณที่ต้องเป็นไปตามระเบียบขั้นตอน ส่งผลให้ไม่ทันต่อการดำเนินงานในสถานที่จริง

นโยบาย ปัจจุบันนโยบายของสำนักงาน ป.ป.ช. มีการเปลี่ยนแปลงไปทุกปี และมีการดำเนินงานที่เร่งด่วน ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินงานหลักได้เต็มที่ รวมถึงการดำเนินงานของหน่วยงานยังมุ่งเน้นผลในการตอบตัวชี้วัดมากกว่าผลการดำเนินงานที่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่ในสังคม

แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

๑) กระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานตามกฎหมายหรือระเบียบ ควรมีการปรับปรุงให้มีความยืดหยุ่นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปรับแผนการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสมภายในพื้นที่ นอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งศูนย์ในการให้ความรู้เรื่องกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสอบถามข้อมูลเรื่องกฎระเบียบได้อย่างรวดเร็วเพิ่มมากขึ้น

๒) การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการดำเนินงานจะสามารถช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน สามารถตรวจสอบข้อมูลได้เพิ่มมากขึ้น และลดภาระงานให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้เพิ่มมากขึ้น

๓) การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ควรมีการอบรมให้ความรู้เชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงวิชาการ เพื่อให้หลังจากการอบรม เจ้าหน้าที่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

๔) การประชาสัมพันธ์และสร้างความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นของระบบความปลอดภัยของข้อมูลในการเข้าไปใช้ข้อมูลต่อหน่วยงานร่วมบูรณาการทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน

๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหน่วยงานร่วมบูรณาการ

ปัญหาการขับเคลื่อนการประเมิน ITA ขาดความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในหน่วยงาน ผู้ถูกประเมิน เนื่องจากหน่วยงานราชการมีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ การเลื่อนระดับชั้น หรือการลาออก เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประเมินต่อจากเจ้าหน้าที่เดิม อาจยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน และวิธีการประเมิน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้คะแนนการประเมินของหน่วยงานลดลง รวมถึงยังมีปัญหาความร่วมมือของหน่วยงานที่รับการประเมิน เนื่องจาก ITA ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดหน่วยงานทุกหน่วยงาน ส่งผลให้หน่วยงานบางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน

การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะด้านกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานร่วมบูรณาการในบางครั้งไม่สามารถเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเชิงลึก ทราบเพียงข้อกฎหมายเบื้องต้นเท่านั้น ส่งผลให้การดำเนินงานมีความล่าช้าเพิ่มมากขึ้น

ช่องว่างและข้อบกพร่องของกฎหมายตลอดจนระเบียบของราชการ ที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลยพินิจได้จำนวนมาก ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความรัดกุม มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยากซับซ้อน ล่าช้า และการขาดความโปร่งใสและการตรวจสอบ รวมถึงการผูกขาดในกรณีเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ ได้รับสัมปทานในโครงการต่าง ๆ ซึ่งบริษัทจะใช้วิธีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

การแทรกแซงการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ปัจจุบันการดำเนินคดีการทุจริตมีความล่าช้า เนื่องจากมีอำนาจของนักการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การดำเนินงานต้องมียาวระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารและข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

บุคลากร มีข้อจำกัดในโครงสร้างอัตรากำลังของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) และมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาทิ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ฯลฯ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานกับหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ทั้งหมด

สื่อ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลด้านการทุจริตมีความล่าช้า เนื่องจากมีระยะเวลาการจัดทำข้อมูลที่มีระยะเวลายาวนาน และสื่อที่เผยแพร่ยังไม่มีหลากหลายหน่วยงานส่วนใหญ่ มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อด้านดิจิทัล ส่งผลให้ประชาชนหรือหน่วยงานได้รับข้อมูลความรู้ที่ล่าช้า

แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

๑) อบรมให้ความรู้หลักสูตรเกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานร่วมบูรณาการเพิ่มมากขึ้น และควรมีการจัดอบรมทั้งวิชาการและปฏิบัติ เพื่อให้มีความเข้าใจและทราบวิธีการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น

๒) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลในการให้ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติกับหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการป้องกันการทุจริต ให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ และใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลในการลดภาระงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการทุจริต เช่น ข้อมูลด้าน E-Saraban เป็นต้น

๓) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อประเภทออฟไลน์และออนไลน์ให้ครอบคลุมประเภทกลุ่มคนและมีความรวดเร็วในการเผยแพร่ รวมถึงต้องมีการจัดทำสื่อควมมีรูปภาพและสีสันความสวยงาม เพื่อเป็นการดึงดูดความน่าสนใจจากผู้ใช้งาน

๔) องค์กรควรจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา รวมถึงความเสี่ยงต่อการทุจริตที่ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดนโยบายการทำงาน ดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริม ผลักดันการดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ และได้ค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนดและมีการดำเนินงานด้วยความโปร่งใสมากขึ้น

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานหน่วยงานภาคประชาสังคม

การเข้าถึงข้อมูล เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินงานของหน่วยงานภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้เอกสารทางราชการ แต่การติดต่อในการขอใช้ข้อมูล หน่วยงานภาครัฐบางหน่วยงานไม่ให้ความร่วมมือหรือมีการดำเนินงานที่ล่าช้า หรือข้อมูลที่ได้มามีรูปแบบ PDF ส่งผลให้ต้องมีการดำเนินงานของภาคประชาสังคมและประชาชนมีระยะเวลายาวนานเพิ่มมากขึ้นและทันต่อสถานการณ์ และ

ปัจจุบันการดำเนินคดีการทุจริตหรือการลงโทษคดีการทุจริตในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย และมีการใช้ระยะเวลาในการเผยแพร่ที่ล่าช้าหลังจากตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของโครงการ สมาชิกที่เข้ามามีส่วนร่วมของชมรม STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริตเน้นจำนวนที่มากเกินไป จึงอาจส่งผลให้สมาชิกชมรมฯ บางส่วนเข้ามาเพื่อหวังผลประโยชน์ด้านอื่นจากการเป็นเครือข่าย STRONG อาทิ การหวังผลด้านชื่อเสียงในการมีส่วนร่วมการด้านการทุจริต หวังผลด้านการเมืองในอนาคต เป็นต้น และการดำเนินงานของชมรม STRONG มีการดำเนินงานในเชิงรุกมากเกินไป เช่น กรณีโรงเรียนอาหารกลางวันเด็ก ที่ไม่มีการติดต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมเห็นในการดำเนินงาน

แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

๑) รมรณรงค์ และชี้แจงให้หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของภาคประชาสังคม หรือประชาชนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเกิดพลังในการขับเคลื่อนภายในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

๒) การใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการดำเนินงานค้นหาข้อมูลให้กับหน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายเพิ่มมากขึ้นและมีการอัปเดตข้อมูลให้มีความทันสมัย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้งานในปัจจุบันได้

๓) จัดทำความร่วมมือกับหน่วยงานภาคประชาสังคมประเภทสื่อ ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันรายวัน เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารได้ทันต่อเหตุการณ์การทุจริตภายในประเทศมากขึ้น และให้ภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพิ่มมากขึ้น

๔) การวัดผลสำเร็จของสมาชิกโครงการ STRONG – จิตพอเพียงต้านทุจริต ในระยะต่อไป ต้องเป็นการประเมินผลถึงความสำเร็จของการจัดตั้งชมรม อาทิ จำนวนเบาะแส ข้อร้องเรียนจากสมาชิกของชมรม ที่แจ้งเข้ามายังหน่วยงาน คุณภาพของเบาะแส

๗.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ คณะที่ปรึกษาแยกเป็น ๔ ปัจจัย ประกอบด้วย คน (Man) งบประมาณ (Money) ทรัพยากร (Materials) และการจัดการ (Management) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ปัจจัยด้านคน (Man)

การสร้างทัศนคติ และปลูกฝังจิตสำนึกด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กับประชาชนและเยาวชน เนื่องจากภาคประชาชนเป็นผู้ที่อยู่ภายในพื้นที่สามารถมองเห็นปัญหาการทุจริตได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ควรมีการสร้างความรู้ความสามารถด้านการทุจริตให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สร้างการตื่นตัวของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการปลูกฝังจิตสำนึกทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลในระยะยาว (Long-term research study)

ความสำเร็จในการขยายเครือข่ายในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกในพื้นที่ คือ รูปแบบการคัดเลือกสมาชิกเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ โดยการคัดเลือกจากความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง จับตามอง และการแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่างแท้จริง โดยการทำงานต้องไม่เน้นที่จำนวนปริมาณของสมาชิกในชมรมมากเกินไป

บุคลากรและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน การมีบุคลากรและทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีส่วนที่สำคัญในการดำเนินงาน หากมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานภายในหน่วยงานหรือพื้นที่จะส่งผลให้ผลลัพธ์การทำงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

วัฒนธรรมองค์กร คือการสร้างสำนึกของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินงานในเรื่องการต่อต้านการทุจริตเพื่อสังคม ไม่ใช่ทำงานเพื่อตอบค่าการประเมินดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator: KPI) ของตัวเอง โดยการสร้างระบบค่านิยม ความเชื่อ อุดมการณ์ขององค์กรที่สร้างขึ้นมาเพื่อการควบคุมประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กร

๒) ปัจจัยด้านงบประมาณ (Money)

ความต่อเนื่องของงบประมาณ เงินสนับสนุนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานร่วมบูรณาการหรือภาคประชาสังคมสำหรับการขับเคลื่อนเครือข่ายให้มีความยั่งยืน เครือข่ายต้องมีงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการช่วยให้คนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมีระบบตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรัดกุมและมีการรายงานผลอย่างต่อเนื่อง และมีความยืดหยุ่นของหลักเกณฑ์การใช้จ่ายที่เหมาะสม

๓) ปัจจัยด้านทรัพยากร (Materials)

การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ลดขั้นตอน ลดความซับซ้อน ลดความยุ่งยาก ลดการเดินทาง ลดการใช้งานทรัพยากรในหน่วยงาน ลดการเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ดำเนินการได้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความโปร่งใส และตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

สื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้กลยุทธ์สื่อออนไลน์ (Social Media) เพื่อความรวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนภายในประเทศ แต่ยังคงต้องมีสื่อสิ่งพิมพ์ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้กลุ่มคนบางกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ รวมถึงต้องมีการรณรงค์สร้างกระแสสังคมและมาตรการกดดันทางสังคมอย่างแพร่หลายเพิ่มมากขึ้น

๔) ปัจจัยด้านการจัดการ (Management)

นโยบายการสนับสนุนการทำงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต นโยบายการดำเนินงานที่ออกมาจากส่วนกลางต้องมีความชัดเจนและคำนึงถึงการดำเนินงานภายในพื้นที่ เพื่อให้การบูรณาการการทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น รวมถึงควรมีแนวทางการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่ออกมาสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน โดยให้มีการบูรณาการหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ตั้งแต่ระดับบนจนมาถึงระดับล่างให้มีการดำเนินงานในรูปแบบเดียวกันในการปฏิบัติงาน รวมถึงสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ/ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ให้มีการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันไม่ใช่ดำเนินเฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

การสนับสนุนและการให้ความสำคัญของผู้บริหาร ในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง โดยมีการดำเนินกิจกรรมในการสื่อสารสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต และกลไกการป้องกันความเสี่ยงต่อความไม่โปร่งใสขององค์กรที่อาจส่งผลให้เกิดปัญหาการทุจริตตามมา รวมทั้งสนับสนุนการจับตามองและแจ้งเบาะแส (Watch and Voice) เพื่อการสร้างความโปร่งใสเชิงรุกผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของรัฐ

ภาพลักษณ์องค์กร เนื่องจากภาพลักษณ์สำนักงาน ป.ป.ช. ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริต แต่ความเป็นจริงแล้วสำนักงาน ป.ป.ช. มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้งการให้ความรู้ การสร้างทัศนคติ การป้องกัน และการปราบปรามการทุจริต ดังนั้น ควรมีการสร้างภาพลักษณ์องค์กรให้คนในสังคมรับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างแท้จริง

๘. ข้อเสนอแนะการขับเคลื่อนแผนด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๘.๑ ข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานสูงสุดตามภารกิจ ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒) ด้านการปราบปรามการทุจริต และ ๓) ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน ข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนแผนในระยะต่อไป มีดังนี้

๑) การกำหนดค่าของบประมาณในการดำเนินโครงการต้องมีการแสดงเส้นทางผลกระทบ (Impact pathway) ของโครงการให้ชัดเจนว่าผลการดำเนินโครงการจะก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบอย่างไร อีกทั้งต้องมีการแสดงรายละเอียด ระยะเวลา และเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบนั้น รวมถึงมีการออกแบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์และผลกระทบหลังจากสิ้นสุดโครงการในแต่ละปีงบประมาณแล้วโดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจน เพราะการติดตามประเมินผลระดับผลลัพธ์และผลกระทบจะต้องเป็นการติดตามข้ามปีงบประมาณ

๒) การกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการที่สามารถสร้างพลังมวลชน (Critical Mass) ของผู้มีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวางแผนยุทธศาสตร์/โครงการอาจกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการตามการศึกษารัฐศาสตร์เชิงปริมาณที่ประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๕ ของประชากรทั้งหมด

๓) ควรมีการกำหนดประเด็นที่จะแก้ไขให้ชัดเจน (Issue-based) เพื่อใช้เป็นเป้าหมายหลักในการกำหนดแนวทางการบูรณาการตามแผนฯ เนื่องจากการเลือกประเด็นหลักในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริต จะช่วยให้เกิดผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม และหน่วยงานร่วมบูรณาการการทำงานจะทราบถึงบทบาท หน้าที่ของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการสื่อสารความสำเร็จในการดำเนินงานจะมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สำหรับการดำเนินการระยะต่อไป ประเด็นที่ควรจะเป็นเป้าหมายการดำเนินการหลักมี ๓ ประเด็น คือ ๑) การยกระดับจิตสำนึกของเยาวชนช่วงก่อนวัยเรียนหรือช่วงปฐมวัย ผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ๒) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผ่านชมรม Strong - จิตพอเพียงต้านทุจริตให้มีความเข้มข้นมากขึ้น และ ๓) การปรับรูปแบบการประเมิน ITA ให้เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อพัฒนา (Fact-finding for development) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานของหน่วยงาน

๔) การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการสื่อสารไปสู่สาธารณะทั้งระดับประเทศและระดับสากล โดยใช้ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในประเด็นที่ต้องการแก้ไข (Issue-based) มาเป็นเนื้อหาหลักของการสื่อสาร เพื่อให้ข้อมูลเหล่านี้ได้รับการเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่จะก่อให้เกิดการยอมรับในสังคมถึงความสำเร็จของการทำงานแล้วส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ประเมินคะแนน CPI ในที่สุด

สำหรับการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในระยะต่อไปในทุกระดับควรดำเนินงานตามกรอบของ Three-pronged strategy ที่ประกอบไปด้วยการดำเนินงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย การป้องกัน และการศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานในบริบทของประเทศไทย ต้องพิจารณาถึงระดับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนในแต่ละด้าน ควบคู่ไปกับความเร่งด่วนในการดำเนินงาน และเส้นทางผลกระทบของการดำเนินงาน

ในการดำเนินโครงการตามหลักคิดแบบกำหนดประเด็นที่จะแก้ไขให้ชัดเจน (Issue-based) โดยการเลือกประเด็นหลักในการดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตตามภารกิจ ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒) ด้านการปราบปรามการทุจริต และ ๓) ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน ข้อเสนอแนะแนวทางในการคัดเลือกประเด็นหลักตามภารกิจ ๓ ด้าน ประกอบด้วย

๑) ด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากการทบทวนบทเรียนของต่างประเทศ พบว่า กรณีที่การทุจริตเกิดขึ้นในทุกระดับ และภาคการเมืองยังไม่เข้มแข็งพอที่จะเป็นกลไกในการปราบปรามการทุจริตได้ (เช่นในกรณีของฮ่องกง) การสร้างแรงหนุนจากภาคประชาชนจะกลายเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการก่อน และเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของแผน ด้วยเหตุนี้ **โครงการประเภทแรกที่ได้รับ การสนับสนุน** คือ โครงการที่ให้การศึกษาทันทีกับกลุ่มเป้าหมาย หรือส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต เช่น ชมรม Strong - จิตพอเพียงต้านทุจริต เพื่อพัฒนารอบความคิดของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าจะสามารถมีบทบาทสำคัญได้ รวมถึงการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต ทั้งนี้ควรเน้นโครงการที่

มีผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใหญ่เพื่อให้จำนวนคนมากพอ (Critical Mass) ที่จะทำให้เกิดวัฒนธรรมในการต่อต้านการทุจริต

โครงการประเภทที่สองที่ควรสนับสนุน คือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงสังคมไปยังกลุ่มเป้าหมาย ด้วยสื่อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม เป็นการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดหัวข้อในการสื่อสารที่ชัดเจนว่าจะสื่อสารในประเด็นไหน (Communication Theme) ไปยังกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง ตลอดจนถึงการสื่อสารในระดับสากลเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงการดำเนินการและความสำเร็จในการดำเนินการของประเทศไทย

โครงการประเภทที่สามที่ควรสนับสนุน คือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกด้านการต่อต้านการทุจริตในเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กปฐมวัย โดยการทำกิจกรรมที่จะสามารถสร้างจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้กับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) สำหรับหน่วยงานในการขับเคลื่อนการทำงานต้องมาจากความร่วมมือของ ๓ หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงาน ป.ป.ช. โดยต้องพัฒนากิจกรรมที่สามารถนำมาใช้เพื่อการสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม อาทิ กิจกรรมการเข้าแถว กิจกรรมการเก็บของใช้ส่วนตัว เป็นต้น

๒) ด้านการปราบปรามการทุจริต

ข้อเสนอแนะด้านการปราบปรามการทุจริตในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดผลนั้น จะเกิดขึ้นเมื่อมีระบบการตรวจสอบที่ดี และได้รับแรงสนับสนุนจากประชาชนมากพอ การดำเนินการในช่วงปี ๒๕๖๖ ถึง ๒๕๖๘ ควรเป็นการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการถอดบทเรียนเพื่อหาแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย แล้วจึงปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมต่อไปในช่วงปี ๒๕๖๘ ถึง ๒๕๗๐

การเลือกประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย มาเป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริต จากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๗ การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเบาะแสของเจ้าหน้าที่รัฐ การกันผู้แจ้งเบาะแสไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี การคุ้มครองพยานโดยการดำเนิน โครงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่แจ้งเบาะแสการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐรายอื่นซึ่งจะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำผิดได้ ว่าผู้แจ้งเบาะแสจะไม่ถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม การได้รับการกันไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี การได้รับการคุ้มครองทั้งตำแหน่งของพยานที่ดำรงอยู่และการเลื่อนขึ้นเงินเดือนรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่น สำหรับหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. คือหน่วยงานหลักในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสของเจ้าหน้าที่รัฐ

๓) ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบทรัพย์สินนั้นควรมีกระบวนการตรวจสอบที่มีมาตรฐาน การเลือกประเด็นกระบวนการตรวจสอบทรัพย์สิน มาเป็นประเด็นหลักในการดำเนินงานด้านตรวจสอบทรัพย์สิน คือ การตรวจสอบและเปิดเผยทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สำหรับหน่วยงานขับเคลื่อนการดำเนินงานนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. คือหน่วยงานหลักในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน โดยเริ่มต้นการดำเนินงาน **โครงการตรวจสอบทรัพย์สินของนักการเมืองท้องถิ่น** ซึ่งการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของนักการเมืองท้องถิ่นต่อสาธารณะ เพื่อให้สาธารณชนร่วมด้วยช่วยกันเข้าไปตรวจสอบ

๘.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรให้การสนับสนุนโครงการเชิงป้องกันที่มุ่งเป้าไปที่เยาวชน การพัฒนาภาคีเครือข่ายในการติดตามการทุจริตในระดับพื้นที่ และกลุ่มข้าราชการรุ่นใหม่ ทั้งนี้ควรเป็นโครงการต่อเนื่องอย่างน้อย ๓ - ๕ ปี เพื่อให้มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมีมากพอจะทำให้เกิดกลุ่มก้อนของบุคลากรที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ เพราะในกรณีของประเทศไทยนั้น การเปลี่ยนแปลงที่สามารถจะเกิดขึ้นได้จะต้องเป็นการขับเคลื่อนจากภาคประชาชนไปสู่ภาครัฐ

๒) ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับติดตามประเมินผลโครงการข้ามปีงบประมาณ เนื่องจากผลที่เป็นรูปธรรมในระดับผลลัพธ์และผลกระทบจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการอย่างน้อย ๑ - ๓ ปี

๓) โครงการที่กองทุน ป.ป.ช. ควรสนับสนุน ในช่วง ๓ ปีข้างหน้าควรมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(๑) โครงการที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่กลุ่มเป้าหมายหลัก ๓ กลุ่มได้แก่ เยาวชน องค์กรภาคประชาชน และข้าราชการรุ่นใหม่ ทั้งนี้ไม่ควรใช้การฝึกอบรมเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นการเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าการเข้ามารับฟังโดยไม่ได้มีส่วนร่วม และควรมีการออกแบบหลักสูตรเป็นลำดับขั้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานพอ ทั้งนี้ในการออกแบบหลักสูตร ควรให้ความสำคัญกับการออกแบบแนวทางการจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายด้วย หากจะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา ต้องมีการพัฒนาครูผู้สอน หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ดำเนินการ (Anti-Corruption Coach)

(๒) โครงการที่ช่วยยกระดับทักษะการสื่อสารเพื่อให้เกิดแรงกระเพื่อมทางสังคม (Communication for Social Influence) ขององค์กรในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถออกแบบเนื้อหาในการสื่อสารที่ทำให้เกิดการรับรู้และแพร่กระจายต่อของข้อมูลในวงกว้างได้

(๓) สำหรับโครงการรณรงค์หรือการสร้างสื่อเพื่อเผยแพร่ นั้น ควรเลือกเป็นบางโครงการที่จะเกิดผลกระทบในวงกว้างระดับประเทศเป็นหลัก หากผู้ลงทุนไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เป็นรูปธรรมได้ ก็ไม่ควรพิจารณาให้ทุน

๔) การกำหนดเส้นทางอาชีพให้กับบุคลากรในหน่วยงานที่ทำงานด้านการป้องกันการทุจริต ในหน่วยงานเป็นประเด็นสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร และจะต้องมีกลไกในการคุ้มครอง ป้องกันบุคลากรเหล่านี้ที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรเกิดความมั่นใจในการทำงาน

๘.๓ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการศึกษาครั้งนี้มี ๕ ประการ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์ความพร้อมและความเข้มแข็งของแต่ละองค์ประกอบของระบบนิเวศการป้องกันการทุจริต จะช่วยให้เห็นถึงจุดที่จะต้องพัฒนาได้ชัดเจนมากขึ้น ช่วยให้สามารถลำดับความสำคัญในการ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

๒) แม้ว่าการประเมินในระดับผลผลิต โครงการ/แผนงาน/และกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จมี จำนวนมาก แต่การเกิดผลระดับผลลัพธ์และผลกระทบยังไม่ชัดเจน เนื่องจากการขาดความต่อเนื่องของ โครงการ หรือเปลี่ยนผู้รับผิดชอบโครงการ หรือรูปแบบการดำเนินงานไม่เหมาะสมเพียงพอจะก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงได้ การถอดบทเรียนเพื่อปรับปรุงการจัดทำโครงการลักษณะต่าง ๆ จึงมีความสำคัญ

๓) การสื่อสารความสำเร็จในการดำเนินงานในระดับนานาชาติด้วยภาษาอังกฤษ และภาษาหลัก ระดับสากล แบบมุ่งเป้าไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่จะส่งผลกระทบต่อ CPI เป็นความจำเป็นเร่งด่วน ทั้งนี้การดำเนินการ ควรใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารที่มีประสบการณ์ในงานลักษณะเดียวกันนี้ในระดับสากลมาเป็นผู้ดำเนินการ

๔) หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควรมีการบูรณาการทำงาน ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาเรื่องเดียวกันไปที่ละเรื่องจนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เป็นจุดใหญ่ได้ ซึ่งการมอง เป้าหมายเดียวกันเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตจึงควรเริ่มจากการร่วมกันแก้ไขปัญหา ในทีละเรื่อง อาทิ ทุกหน่วยงานร่วมกันแก้ไขปัญหาของเยาวชนในการไม่ลอกการบ้านที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา ใหญ่ขึ้น เป็นต้น

๕) จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลผลิต/ผลลัพธ์ในการประเมิน Baseline โครงการ ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินโครงการต้องมีความต่อเนื่องด้านผลผลิตและผลลัพธ์ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายในแต่ละระดับ/ แต่ละประเด็น เพื่อให้นำไปสู่เป้าหมายที่สูงที่สุดได้ และส่งผลให้การดำเนินโครงการสอดคล้องกับปัจจัยที่ ส่งผลต่อความสำเร็จและสามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น

โครงการประเมินผลสำเร็จ
ตามแผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ด้านการต่อต้านการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(สำนักงาน ป.ป.ช.)

เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐

www.nacc.go.th